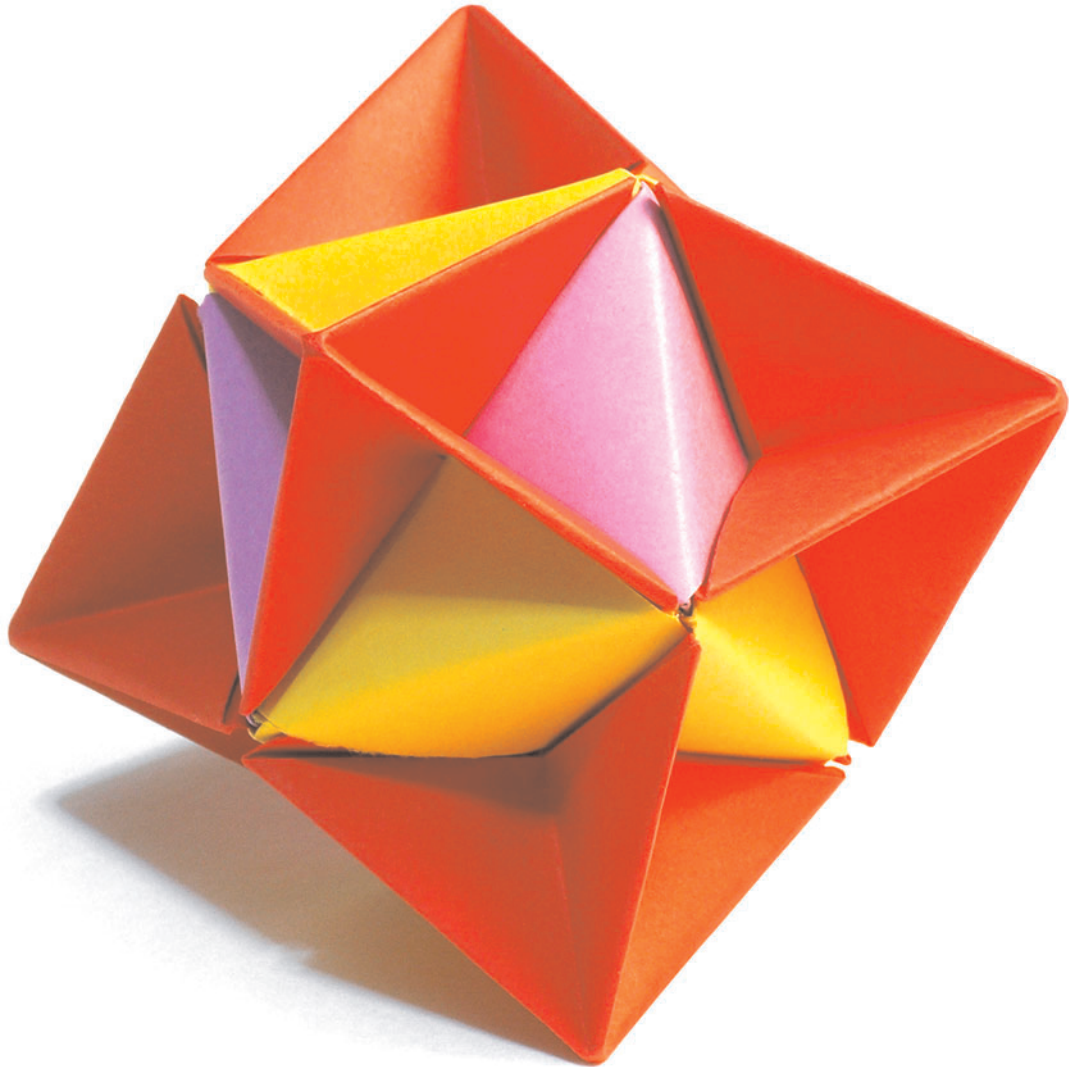

ALLEN & OVERY

Kansspelautoriteit

*Onderzoek relatie Nationale
Postcode Loterij N.V. en
Stichting DOEN*

Inhoudsopgave

1. Inleiding	1
2. Verkorte samenvatting	3
3. Onderzoekshandelingen	4
4. Onderzoeksbevindingen	6
5. Toetsing	14
6. Risico's	16
7. Aanbevelingen	19

1. Inleiding

1.1 Aanleiding voor het onderzoek

De Kansspelautoriteit heeft per 19 december 2012 een vergunning aan de Nationale Postcode Loterij N.V. (de **NPL**) verleend. In de begeleidende brief bij deze vergunningverlening is de volgende paragraaf opgenomen ten aanzien van de verhouding tussen de NPL en Stichting DOEN (**DOEN**):

"Het bestuur beklemtoont dat hij de waarde ziet van de doelen die de Stichting DOEN behartigt en de wijze waarop zij daaraan vorm geeft. Het bestuur heeft geen aanleiding om te twifelen aan het belang of de werkzaamheden van de Stichting DOEN. Het bestuur rekent het tot zijn taak om er op toe te zien dat er een veilig en betrouwbaar kansspelaanbod is, de afdracht aan goede doelen is geborgd en dat de verdeling van het geld op een transparante wijze plaatsvindt. Dit is van belang om het vertrouwen van de consument in de loterij te borgen. Het versterken van consumentenvertrouwen in loterijen is ook in het belang van de Nationale Postcode Loterij en de goede doelen. Naar de mening van het bestuur is het dan ook belangrijk dat de verhouding tussen de Nationale Postcode Loterij en de Stichting DOEN geen afbreuk doet aan de publieke belangen die moeten worden beschermd en het vertrouwen van de consument hierin.

(...)

Het bestuur wil graag onderstrepen dat het volledig onderkent dat de Nationale Postcode Loterij en de Stichting DOEN de intentie hebben om hun onderlinge verhouding op een verantwoorde wijze te regelen. Voorkomen moet echter worden dat door de banden tussen de Nationale Postcode Loterij en de Stichting DOEN bij het publiek de indruk van belangenverstrengeling kan ontstaan. Gelet hierop is het bestuur van mening dat de governance structuur tussen de Holding en de Stichting DOEN moet worden aangepast. Om die reden heeft het bestuur de directie van de Nationale Postcode Loterij geïnformeerd een onderzoek te zullen starten naar de vraag op welke wijze de relatie tussen de Nationale Postcode Loterij en de Stichting DOEN anders kan worden georganiseerd zodat zowel de missie van de Stichting DOEN als de wens van het bestuur geborgd blijft. Het bestuur zal de opdracht verstrekken tot het doen van een onderzoek. De Nationale Postcode Loterij zal worden betrokken bij het onderzoek."

De raad van bestuur van de Kansspelautoriteit heeft Allen & Overy LLP (**A&O**) opdracht gegeven onderzoek te doen naar de mate van juridische verwevenheid tussen de Holding Nationale Goede Doelen Loterijen N.V. (de **Holding**) en de NPL enerzijds en DOEN anderzijds en voor zover nodig de mogelijkheden tot ontvlechting van deze relatie in kaart te brengen.

1.2 Onderzoeksvragen

Als centrale onderzoeksvraag is geformuleerd:

Is er sprake van een verwevenheid tussen de Holding en de NPL aan de ene kant en DOEN aan de andere kant?

Deze onderzoeksvraag valt uiteen in de volgende deelvragen:

- Is een verwevenheid tussen de Holding en de NPL enerzijds en DOEN anderzijds zichtbaar in de organisatiestructuur?
- Blijkt er in de praktijk van een dergelijke verwevenheid?
- Bij constatering van een verwevenheid, is deze verwevenheid in strijd met enige wettelijke regeling?
- Welke risico's brengt deze verwevenheid met zich mee en welke aanbevelingen kunnen worden gedaan om risico's te mitigeren?

1.3 Onderzoekshandelingen

Voor een uitgebreide beschrijving van onze onderzoekshandelingen verwijzen wij naar het hoofdstuk Onderzoekshandelingen. In het kort zijn de volgende onderzoekshandelingen verricht:

- Analyse van de *Rapportage Stichting Nationale Postcode Loterij* van Deloitte & Touche uit 2000;
- Analyse van de bij de Kansspelautoriteit beschikbare informatie ten aanzien van de Holding, de NPL en DOEN;
- Analyse van de informatie uit openbare registers en overige openbare bronnen, zoals statuten, uittreksels en jaarverslagen op de internetsites van de verschillende organisaties;
- Analyse van de door de NPL verstrekte informatie;
- Introductiegesprek met de NPL; en
- Verdiepende interviews met verschillende betrokkenen.

1.4 Onderzoeksteam

Het onderzoek wordt verricht door:

- mr. Hendrik Jan Biemond
- prof. mr. Gerard van Solinge
- mr. Martijn Boeve (tot 1 september 2013)
- mr. Lilian Wösten (vanaf 1 juni 2013)

2. Verkorte samenvatting

Op basis van ons onderzoek komen wij tot de volgende conclusies:

- Tussen de Holding, de NPL en DOEN bestaat een verwevenheid, doordat in de organisatiestructuur een formele invloed van de Holding en de NPL op DOEN is vastgelegd;
- Deze verwevenheid blijkt in de praktijk ook uit de informele invloed van de Holding en de loterij op de verdeling van de gelden door DOEN;
- De verwevenheid is niet in strijd met enige wet- of regelgeving;
- Uit het onderzoek is niet gebleken van concrete problemen als gevolg van de verwevenheid (afgezien van een conflict in 2004-2005, zie § 4.3.2);
- Dit neemt niet weg dat de verwevenheid risico's met zich meebrengt, namelijk een afbreukrisico voor de loterij en een kans van belangenverstrengeling, hetgeen het vertrouwen van de consument in de loterij zou kunnen schaden.

3. Onderzoekshandelingen

Het onderzoek valt onder te verdelen in drie fases:

1. Documentstudie
2. Introductiegesprek met de NPL en verstrekking van documenten door de NPL
3. Verdiepende interviews

3.1 Documentstudie

Door de Kansspelautoriteit zijn verschillende documenten voor het onderzoek beschikbaar gesteld. Daarnaast zijn verschillende openbare bronnen geraadpleegd, zoals het Handelsregister van de Kamer van Koophandel en de websites van de verschillende betrokken organisaties. Op basis van deze documentatie is een voorlopige reconstructie gemaakt van de verhoudingen tussen de verschillende entiteiten. De NPL is in de gelegenheid gesteld commentaar op deze reconstructie te leveren, waarna dit commentaar is verwerkt. Deze voorlopige reconstructie heeft als uitgangspunt gediend voor het verdere verloop van het onderzoek.

In opdracht van de Kansspelautoriteit heeft KPMG onlangs een onderzoek verricht ten aanzien van de licentievergoeding van de NPL aan Novamedia B.V. Wij hebben bij ons onderzoek geen inzicht gehad in de resultaten van het KPMG-onderzoek.

3.2 Introductiegesprek met de NPL en verstrekking van documenten door de NPL

Naar aanleiding van de documentstudie zijn bij brief d.d. 9 augustus 2013 extra inlichtingen aan de NPL en DOEN gevraagd. Tevens is in deze brieven verzocht extra documenten te verstrekken. Op 23 augustus 2013 reageerde de NPL op onze brief met een uitnodiging voor een introductiegesprek met de NPL. Tijdens dit gesprek, dat plaatsvond op 14 oktober 2013 ten kantore van de NPL, heeft de NPL de huidige corporate governance structuur van de Holding, de NPL en DOEN toegelicht. Na afloop van dit introductiegesprek heeft de NPL extra documenten verstrekt.

3.3 Verdiepende interviews

In de maanden november 2013 en januari 2014 zijn verschillende verdiepende interviews afgenomen.

3.4 Analyse en rapportage

Op basis van de documentstudie, het introductiegesprek en de verdiepende interviews is een concept rapportage opgesteld. Deze rapportage heeft tot doel de mate van verwevenheid tussen de Holding en de NPL enerzijds en DOEN anderzijds in kaart te brengen. Hierbij worden aanbevelingen gedaan tot risicovermindering als gevolg van deze verwevenheid.

Vertegenwoordigers van de NPL zijn in de gelegenheid gesteld om commentaar op de feiten in deze concept rapportage te leveren. De aldus verkregen opmerkingen zijn in de concept rapportage verwerkt.

Na afronding van de rapportage is de NPL de mogelijkheid geboden de rapportage van commentaar te voorzien. Hierop heeft de Kansspelautoriteit een brief van de

NPL ontvangen waarin zij het verloop van het onderzoek in het algemeen bespreekt. Op 5 juni 2014 heeft de NPL bij brief commentaar op de rapportage geleverd. Na verwerking van dit commentaar, heeft A&O de finale rapportage vastgesteld.

4. Onderzoeksbevindingen

4.1 De betrokken organisaties

4.1.1 Holding Nationale Goede Doelen Loterijen N.V.

De Holding is 100% aandeelhouder van de NPL. Het bestuur van de Holding vormt een personele unie met het bestuur van de NPL: zowel het bestuur van de Holding als het bestuur van de NPL wordt gevormd door de heer Poelmann (voorzitter), de heer Esser en mevrouw Van Aken.

4.1.2 De Nationale Postcode Loterij N.V.

De NPL is in 1989 opgericht. Inmiddels kent de NPL 2,6 miljoen deelnemers en steunt zij 94 goede doelen op het gebied van mens en natuur. De NPL heeft als missie het werven van fondsen, met welke opbrengst goede doelen worden gesteund die zich inzetten voor een rechtvaardige en groene wereld. Door middel van het organiseren van een postcode loterij geeft de NPL bekendheid aan deze goede doelen.

Aansluitend op de politieke wens dat de opbrengsten uit de loterij toekomen aan de gemeenschap en voor een zo breed mogelijke groep begunstigden ontsloten zouden moeten worden, vormt de NPL sinds 1996 een "open loket". Hiermee is de NPL ook toegankelijk voor andere beneficiënten geworden, naast de zeven oer-beneficiënten die de NPL al sinds haar oprichting ondersteunt.

4.1.3 Stichting DOEN

DOEN (voorheen Fonds Bijzondere Uitkeringen) is in 1991 opgericht door de NPL met als doel het beschikbaar stellen van de opbrengsten uit de loterij voor een zo groot mogelijke groep begunstigden. DOEN ondersteunt kleinere en nieuwe projecten en activiteiten tot een bedrag van EUR 500.000,- op het gebied van duurzame ontwikkeling (natuur en milieu, ontwikkelingssamenwerking en mensenrechten), sociale cohesie, welzijn (inclusief sport en gezondheid) en cultuur.¹ DOEN beschikt over het CBF-Keur.

4.2 Verwevenheid in de organisatiestructuur?

DOEN was in de beginjaren een onderdeel van de NPL. Naar aanleiding van een advies van Andersson Elffers Felix in 1993 is echter besloten DOEN te verzelfstandigen. Eén bestuur voor de NPL en DOEN werd niet langer wenselijk geacht, nu "de organisatie van de NPL zich niet leent voor omvangrijke fondsuitkerende activiteiten".² DOEN werd een onafhankelijke stichting en een zelfstandige beneficiënt van de NPL. Wel bleven er verschillende mogelijkheden tot beïnvloeding van DOEN door de Holding en de NPL bestaan. Deze zijn sinds 1993 zo gebleven en luiden anno 2013 als volgt:

- de Raad van Commissarissen (de **RvC**) van de Holding wordt onverwijld op de hoogte gesteld, wanneer er binnen de RvT van DOEN, tussen leden van de RvT van DOEN en bestuursleden van DOEN of binnen het bestuur van DOEN nauwe

¹ Artikel 2 lid 1 Statuten DOEN.

² Andersson Elffers Felix, *Onderzoek Nationale Postcode Loterij*, p. 57.

- familie- of vergelijkbare relaties bestaan. Een dergelijke relatie vormt een grond voor ontslag;³
- de leden van de RvT van DOEN worden benoemd en ontslagen door de RvC van de Holding;⁴
- het bestuur van DOEN wordt benoemd door de RvT van DOEN op voordracht van het bestuur van de NPL;⁵
- de RvC van de Holding kan leden van het bestuur van DOEN ontslag verlenen;⁶
- de RvT van DOEN nodigt een lid van het bestuur van de Holding uit om de vergaderingen van de RvT van DOEN bij te wonen en daarin gevraagd of ongevraagd advies uit te brengen;⁷
- een lid van het bestuur van de NPL is aanwezig bij de vergaderingen van de RvT van DOEN met een adviserende stem;⁸
- bij een besluit tot wijziging van de statuten, het aangaan van een juridische fusie of splitsing of het ontbinden van de stichting, dient het bestuur van DOEN voorafgaand schriftelijke goedkeuring van zowel de RvT van DOEN als van de RvC van de Holding te verkrijgen;⁹ en
- een batig saldo dat na vereffening van het vermogen van DOEN resteert, dient – na goedkeuring van zowel de RvT van DOEN als van de RvC van de Holding – te worden bestemd ten bate van een goed doel.¹⁰

4.3 Verwevenheid in de praktijk?

4.3.1 Mogelijkheden tot beïnvloeding door de Holding

De NPL verklaart de verwevenheid tussen de Holding, de NPL en DOEN vanuit de ontstaansgeschiedenis en functie van DOEN. De NPL heeft een genererende functie en een verdeelfunctie. De verdeelfunctie van de NPL houdt op nadat aan een beneficiënt een bijdrage is toegekend. De beneficiënt is vervolgens slechts periodiek onderwerp van evaluatie. Verdere begeleiding bij de besteding van de middelen door het goede doel vindt niet plaats. Wel is er sprake van een intensieve relatie. Bij kleinere en nieuwe goede doelen bestaat echter de behoefte aan meer begeleiding. Deze begeleiding vergt een specifieke expertise. De NPL wil haar focus echter op de loterij zelf houden. Zij heeft daarom DOEN opgericht, die deze kleinere goede doelen kan bijstaan en kan selecteren.

Volgens de NPL verschilt DOEN van andere beneficiënten. DOEN is onder de beneficiënten uniek in haar functie. Wanneer DOEN haar activiteiten zou verleggen, dient een nieuwe organisatie opgericht te worden die haar taken vervult. Wanneer echter een andere beneficiënt zijn koers verandert, kan de NPL besluiten haar gelden aan een ander goed doel af te dragen. De NPL acht het daarom van belang via haar beïnvloedingsmogelijkheden de doelstellingen van DOEN te waarborgen.

Door de oprichting van DOEN heeft de NPL tegelijkertijd een mogelijk afbreukrisico voor de NPL willen beperken. Aangezien DOEN kleine en nieuwe initiatieven en projecten steunt, is de kans reëel dat enkele activiteiten van begunstigden van DOEN mislukken. Het mislukken van deze initiatieven en projecten kan afstralen op de geldverstrekker. Door de ondersteuning van deze kleinere activiteiten buiten de loterij te plaatsen, wordt het afbreukrisico voor de NPL beperkt, aldus de NPL.

Kortom, de huidige organisatiestructuur stelt de NPL in staat de focus op de loterij zelf te houden door werk uit te besteden en het afbreukrisico voor de loterij te beperken, maar tegelijkertijd wel invloed op DOEN te houden. Door middel van deze invloed kan de loterij de functie van DOEN waarborgen.

Ter verlening van het CBF-Keur toets het CBF onder meer de mogelijke belangenverstrengeling binnen en bij een organisatie, waarbij het invloed van een loterij op een goede doelenorganisatie toestaat mits het bestuur van de goede doelenorganisatie onafhankelijk kan functioneren. Enige invloed andersom, vanuit de goede doelenorganisatie op de loterij, acht het CBF onacceptabel. Wij begrijpen dat het CBF de verhouding tussen DOEN en de NPL niet als problematisch ervaart, aangezien DOEN haar doelen in onafhankelijkheid kan nastreven en er geen sprake is van invloed vanuit DOEN op de NPL.

4.3.2 Aanwezigheid van het bestuur van de Holding c.q. het bestuur van de NPL bij de vergaderingen van de RvT van DOEN

Op basis van artikel 10 lid 9 van de statuten van DOEN en artikel 4.3 van de overeenkomst tussen de NPL en DOEN, is een lid van het bestuur van de Holding respectievelijk een lid van het bestuur van de NPL bij de vergaderingen van de RvT van DOEN aanwezig. Het bestuur van de Holding en van de NPL vormen echter een personele unie, zodat het feitelijk om dezelfde persoon gaat. Dit lid heeft een

adviesbevoegdheid tijdens deze vergaderingen.¹¹ Deze bevoegdheid is niet beperkt in onderwerp.

De belangrijkste vergaderpunten van de RvT van DOEN zijn het jaarplan van DOEN, de beleidsnotities, de algemene gang van zaken, DOEN Participaties B.V., de Droomfondsaanvraag en -toekenning, uitkomsten van de auditcommissievergadering, participatievoorstellen, jaarrekening en begroting, alsmede de bespreking van beleidswijzigingen.¹²

De RvT van DOEN besluit over participatievoorstellen. Het bestuur van DOEN besluit over uitkeringen aan goede doelen. Steekproefsgewijs worden enkele uitkeringsbesluiten van het bestuur van DOEN door de RvT van DOEN tijdens de raadsvergaderingen getoetst.

Anders dan de statuten van DOEN voorschrijven, blijkt in de praktijk niet slechts één lid van het bestuur van de Holding/de NPL bij de vergaderingen van de RvT van DOEN aanwezig te zijn, maar zijn twee vertegenwoordigers van de Holding en/of de NPL bij deze vergadering aanwezig. Wij begrijpen van de RvT van DOEN dat tijdens deze vergaderingen gebruik wordt gemaakt van de adviesbevoegdheid. De Holding en de NPL hebben daardoor rechtstreeks invloed op de besluitvorming binnen de RvT van DOEN. De NPL merkt op dat op basis van artikel 10 lid 9 van de statuten van DOEN en artikel 4.3 van de overeenkomst tussen de NPL en DOEN zowel een lid van het bestuur van de Holding als van de NPL aanwezig zou mogen zijn. In plaats hiervan is ervoor gekozen één lid van de Holding en een managing director bij deze vergaderingen aanwezig te laten zijn. De managing director is immers verantwoordelijk voor de operationele en dagelijkse leiding van de Holding en de NPL.

Wij begrijpen van de RvT van DOEN dat er verschillende voordelen aan dit aanwezigheidsrecht en deze adviesbevoegdheid kleven:

- DOEN vormt de kraamkamer van de loterijen. De NPL leert door middel van deze twee vertegenwoordigers de mogelijk toekomstige beneficiënten van de loterij reeds kennen en zij wordt op de hoogte gesteld van ontwikkelingen in het veld;
- De bestuursvoorzitter van de Holding en de NPL is op de hoogte van de activiteiten van DOEN. Wanneer hij wordt aangesproken op de activiteiten van DOEN, is het van belang dat hij niet voor verrassingen komt te staan;
- De bestuursvoorzitter van de Holding en de NPL heeft een grote toegevoegde waarde tijdens de vergaderingen, gezien zijn netwerk, kennis en ervaring. Zijn adviezen zijn veelal van onmisbare waarde.

Van een voormalig lid van het stichtingsbestuur van DOEN hebben wij vernomen dat zich in 2004-2005 een conflict zou hebben voorgedaan tussen het toenmalige stichtingsbestuur van DOEN (tegenwoordig de RvT van DOEN) en de NPL vanwege het wegstemmen van een project door het stichtingsbestuur waartegen het bezwaren had. De betrokkenen bij het project zouden relaties van de bestuursvoorzitter van de NPL zijn. Het toenmalige stichtingsbestuur zou bij zijn

¹¹ Artikel 10 lid 9 Statuten DOEN.

¹² Jaarverslag DOEN 2011, p. 16.

standpunt gebleven zijn en het project niet hebben goedgekeurd. Van dit voormalige lid van het stichtingsbestuur hebben wij vernomen dat kort na dit incident het stichtingsbestuur van DOEN, waaronder hijzelf, zou zijn vervangen. De NPL betwist echter deze schets van de gang van zaken rondom het vertrek van dit lid van het toenmalige stichtingsbestuur. Bovendien betwist zij dat relaties van de bestuursvoorzitter van de NPL bij dit project betrokken zouden zijn geweest. Wij begrijpen van de NPL en DOEN dat afscheid genomen zou zijn van dit lid van het toenmalige stichtingsbestuur in verband met zijn bestuurlijk functioneren.

Ongeacht de exacte reden van het vertrek van dit lid van het toenmalige stichtingsbestuur kan uit zijn vertrek worden opgemaakt dat de RvC van de Holding haar invloed op DOEN hier daadwerkelijk heeft laten gelden door middel van haar ontslagbevoegdheid. Hierbij maken wij de kanttekeningen dat deze situatie zich in 2004-2005 voordeed en dat uit het onderzoek niet is gebleken dat dergelijke conflicten zich toentertijd of nadien bij andere projecten hebben voorgedaan.

4.3.3 Benoeming en ontslag van leden van de RvT en het bestuur van DOEN

Wij begrijpen van DOEN dat de RvC van de Holding slechts een minimale functie bij de benoeming van leden van de RvT van DOEN vervult. Kandidaten worden eerst door de RvT en het bestuur van DOEN geselecteerd. Vervolgens wordt deze selectie ter benoeming voorgelegd aan de RvC van de Holding. De RvC van de Holding kan al dan niet instemmen met de voorgestelde kandidaten. Volgens de NPL heeft de RvC van de Holding tot op heden nooit afgezien van instemming met de voorgestelde kandidaten.

Hoewel de RvC van de Holding niet eerder in de benoemingsprocedure wordt betrokken, geeft een lid van de RvT van DOEN aan dat veelal wel gesproken wordt met de bestuursvoorzitter van de Holding en de NPL over mogelijke kandidaten, gezien zijn kennis en ervaring. Dit betreft echter geen formeel onderdeel van het benoemingstraject. De bestuursvoorzitter van de Holding en de NPL is in staat in te schatten of kandidaten geschikt zijn voor de functie en hoe de RvC van de Holding tegen een kandidaat zal aankijken, zo begrijpen wij van DOEN.

Volgens DOEN betreft de ontslagbevoegdheid van de RvC van de Holding slechts een ultieme maatregel, waarvan in de praktijk nagenoeg geen gebruik wordt gemaakt. In het verleden is één keer een lid van het toenmalige stichtingsbestuur van DOEN door de RvC van de Holding ontslagen vanwege zijn bestuurlijk functioneren, aldus de NPL en DOEN (zie § 4.3.2).

Daarnaast hebben wij van een voormalig lid van het stichtingsbestuur van DOEN vernomen dat zich in het verleden een situatie zou hebben voorgedaan waarbij het toenmalige stichtingsbestuur van DOEN (tegenwoordig de RvT van DOEN) uitsluitend een formele rol vervulde bij de benoeming van een toenmalige directeur van DOEN (tegenwoordig een bestuurslid van DOEN). De directeur zou reeds door de bestuursvoorzitter van de Holding en de NPL aangenomen zijn en het stichtingsbestuur zou hier slechts mee hebben kunnen instemmen. De NPL betwist dit uitdrukkelijk. Bovendien merken wij hierbij op dat deze gebeurtenis zich dertien jaar geleden zou hebben afgespeeld. Tijdens ons onderzoek is ons niet van een gelijksoortige situatie sindsdien gebleken.

4.3.4 Bepalingen ter voorkoming van belangenverstrengeling

De statuten van DOEN kennen enkele bepalingen die belangenverstrengeling tegengaan. Zo bepalen artikel 5 lid 4 en artikel 6 lid 2 van de statuten van DOEN dat er geen nauwe familie- of vergelijkbare relaties binnen de RvT van DOEN, tussen leden van de RvT van DOEN en bestuursleden van DOEN, of binnen het bestuur van DOEN mogen bestaan.

Bovendien stellen artikel 5 lid 5 en artikel 6 lid 3 van de statuten van DOEN dat de functie van lid van de RvT van DOEN of bestuurslid van DOEN onverenigbaar is met de hoedanigheid van bestuurder, oprichter, aandeelhouder, toezichthouder of werknemer van een entiteit waaraan de stichting de door haar ingezamelde gelden middellijk of onmiddellijk, geheel of gedeeltelijk afstaat. Deze onverenigbaarheid geldt tevens ten aanzien van de NPL en de Holding.

Voorts is in de Algemene voorwaarden voor subsidie-, lening-, garantie- en participatieovereenkomsten van DOEN een bepaling opgenomen welke belangenverstrengeling bij de ontvanger van de gelden van DOEN tegengaat.

Tot slot is in artikel 13 van de statuten van DOEN een algemene bepaling opgenomen die een verstrengeling van belangen tussen DOEN en een lid van de RvT van DOEN of een bestuurslid van DOEN tegengaat. Hierbij wordt onder een verstrengeling van belangen onder meer verstaan het verrichten van op geld waardeerbare handelingen tussen DOEN en bestuursleden van DOEN, leden van de RvT van DOEN, leden van de RvC van de Holding en medewerkers van DOEN. Dit geldt tevens ten aanzien van personen met een nauwe familie- of vergelijkbare band met de hiervoor genoemde personen. Ook ziet deze regeling op rechtspersonen waarvan alle hiervoor genoemde personen bestuurslid, lid van de RvT of aandeelhouder zijn.

Hoewel er verschillende bepalingen ter voorkoming van belangenverstrengeling tussen de verschillende betrokken entiteiten gelden, bestaat er geen bepaling ter voorkoming van belangenverstrengeling tussen de Holding en de NPL enerzijds en de participanten en overige begunstigen van DOEN anderzijds. Deze belangenverstrengeling kan ook bestaan in nauwe familie- of vergelijkbare relaties tussen medewerkers van deze entiteiten. Bovendien sluiten de statuten van DOEN niet uit dat er een nauwe familie- of vergelijkbare relatie bestaat tussen medewerkers van DOEN enerzijds en medewerkers van de NPL, de Holding of van een entiteit waaraan de stichting de door haar ingezamelde gelden middellijk of onmiddellijk, geheel of gedeeltelijk afstaat, anderzijds.

4.3.5 Inkomsten en uitgaven

DOEN werft zelf geen fondsen en is voor haar inkomsten – afgezien van inkomsten uit rente en participaties – geheel afhankelijk van de gelden die zij ontvangt van de verschillende loterijen, waaronder de NPL. De verstrekking van gelden door de NPL aan DOEN is vastgelegd in het Financieel Reglement Nationale Postcode Loterij (**Financieel Reglement**), dat is goedgekeurd door de Kansspelautoriteit. In dit Financieel Reglement is geregeld tot welk procentueel aandeel in de afdracht DOEN gerechtigd is. Daarnaast heeft de NPL met DOEN een overeenkomst, waarin is geregeld dat DOEN tot een aandeel in de afdracht is gerechtigd. 10% van de

bijdrage die de NPL uitkeert op grond van het Financieel Reglement, houdt zij in ten behoeve van het Droomfonds. Beneficiënten, zo ook DOEN, kunnen een voorstel indienen bij de NPL ter verkrijging van gelden uit dit Droomfonds voor een specifiek project. Ook ter verkrijging van gelden afkomstig uit maximaal vier extra trekkingen per jaar door de NPL, kan DOEN een aanvraag doen voor een specifiek project. De RvC van de Holding besluit over toekenning van de gelden uit het Droomfonds en de extra trekkingen.

Gezien de bijzondere positie van DOEN – in vergelijking tot andere beneficiënten – ten opzichte van de NPL, bestaat een mogelijk gevaar dat DOEN haar positie gebruikt ter verkrijging van extra gelden van de NPL. DOEN is gevestigd in hetzelfde pand als de loterij en de Holding, met uitzondering van de RvC van de Holding, aan de Van Eeghenstraat 70 te Amsterdam. Zij delen hierbij voorzieningen als de kantine. Als gevolg hiervan bestaat er veelvuldig contact tussen de medewerkers van DOEN en de medewerkers van de NPL en de Holding, met uitzondering van de RvC van de Holding. Medewerkers van DOEN zijn zodoende, in tegenstelling tot andere beneficiënten, mogelijk beter in staat invloed uit te oefenen op de medewerkers van de Holding en de NPL. Wanneer DOEN een extra uitkering van de NPL ontvangt in het kader van het Droomfonds of de extra trekkingen, kan in ieder geval een schijn van belangenverstrengeling ontstaan, gezien de nauwe betrokkenheid van de NPL bij DOEN. Van een daadwerkelijke belangenverstrengeling vanuit DOEN richting de NPL en de Holding in het kader van het verkrijgen van extra gelden, is ons niet gebleken.

4.3.6 Huisvesting

De Holding, met uitzondering van de RvC van de Holding, de NPL en DOEN zijn in hetzelfde pand aan de Van Eeghenstraat 70 in Amsterdam gevestigd. In dit pand worden verschillende voorzieningen gedeeld, waaronder de kantine.

Wij hebben begrepen dat de NPL en DOEN een grote toegevoegde waarde zien in het feit dat zij alle in hetzelfde pand zijn gevestigd. Op deze wijze komen medewerkers uit de verschillende disciplines met elkaar in contact. Dit motiveert hen en maakt de gezamenlijke missie tastbaar.

Het feit dat de drie organisaties hun huisvesting en verschillende voorzieningen delen, werkt de schijn van belangenverstrengeling uiteraard in de hand.

4.3.7 Evaluatie van beneficiënten van de NPL

Eens in de vijf jaren wordt, voorafgaand aan een eventuele verlenging van de overeenkomst tussen een beneficiënt en de NPL, een beneficiënt geëvalueerd, zo ook DOEN. Deze evaluatie vindt plaats onder leiding van de RvC van de Holding. Hierbij voeren externe accountants een financiële evaluatie uit. Daarnaast is het mogelijk dat de niet-financiële analyse wordt uitbesteed aan externe deskundigen. In dat geval beoordeelt de RvC van de Holding op basis van het hieruit voortvloeiende deskundigenrapport en het accountantsrapport of de overeenkomst met de beneficiënt voor de komende vijf jaren verlengd wordt. Wanneer er naast het financieel onderzoek geen analyse door deskundigen plaatsvindt, voert de RvC van de Holding dit deel van de evaluatie zelf uit.

Tevens vindt er jaarlijks een evaluatie van de beneficiënten plaats door de afdeling Goede Doelen van de Holding onder leiding van de RvC van de Holding.

Van DOEN begrijpen wij dat het evaluatiesysteem van de NPL ten aanzien van DOEN goed werkt, ondanks de aanwezigheids- en adviesbevoegdheid van het bestuur van de Holding in de vergaderingen van de RvT van DOEN, nu de evaluaties door, althans onder leiding van, de RvC van de Holding gebeuren. Feit blijft echter dat de leden van de RvT van DOEN door de RvC van de Holding worden benoemd. Het blijft daarom de vraag hoe objectief deze evaluaties van DOEN zijn.

4.4 Tussenconclusie

Uit de statutaire en contractuele mogelijkheden tot beïnvloeding van DOEN door de Holding en de NPL blijkt een verwevenheid in de organisatiestructuur. Verschillende informatie- en goedkeuringsverplichtingen gelden jegens de RvC van de Holding. Daarnaast hebben het bestuur van de Holding en het bestuur van de NPL een aanwezigheids- en adviesbevoegdheid bij en in de vergaderingen van de RvT van DOEN, waarin onder meer gesproken wordt over participatievoorstellen en waarin uitkeringen door het bestuur van DOEN steekproefsgewijs worden getoetst.

Niet slechts op papier, maar ook in de praktijk blijkt sprake te zijn van verwevenheid tussen de verschillende entiteiten. Zo wordt er van de verschillende informatie- en goedkeuringsverplichtingen en aanwezigheids- en adviesbevoegdheden in de praktijk ook daadwerkelijk gebruik gemaakt. Bovendien zijn de drie organisaties alle in hetzelfde pand gevestigd, met uitzondering van de RvC van de Holding, wat de verwevenheid tussen hen bevestigt. De NPL geeft zelf aan het van belang te vinden invloed op DOEN te kunnen uitoefenen om zodoende de doelstellingen van DOEN te kunnen waarborgen.

Met name de bestuursvoorzitter van de Holding en de NPL lijkt een schakelfunctie tussen de verschillende entiteiten te vormen. Zowel zijn formele als informele invloed lijkt groot. De bestuursvoorzitter neemt als bestuurslid van de Holding en de NPL deel aan de vergaderingen van de RvT van DOEN. Hierin heeft hij een adviesrecht. Volgens DOEN maakt de bestuursvoorzitter ook gebruik van zijn adviesrecht. Los van een conflict in 2004-2005, waarbij de RvC van de Holding haar invloed op DOEN deed gelden (zie § 4.3.2), is uit ons onderzoek niet gebleken van problemen wanneer een dergelijk advies van deze bestuursvoorzitter niet opgevolgd wordt. Tegelijkertijd wordt de bestuursvoorzitter van de Holding en de NPL informeel geraadpleegd bij onder meer de benoeming van nieuwe leden van de RvT van DOEN, vanwege zijn ervaring, kennis en inzichten.

Tijdens ons onderzoek hebben wij uitsluitend beïnvloedingsmogelijkheden vanuit de Holding en de NPL op DOEN waargenomen. Invloed vanuit DOEN op de Holding of de NPL is ons niet gebleken.

5. Toetsing

5.1 Het juridisch kader

Op kansspelinstellingen en goede doeleninstellingen is verschillende wet- en regelgeving van toepassing. Kansspelinstellingen zijn gereguleerd via onder meer de Wet op de Kansspelen, het Kansspelenbesluit en een verleende vergunning. Daarnaast gelden voor de NPL en de met haar verbonden rechtspersonen, als ook voor DOEN, de regels van Boek 2 Burgerlijk Wetboek. De wet- en regelgeving stellen geen regels omtrent de invloed van een kansspelinstelling op een beneficiënt of de onafhankelijkheid van het bestuur van een beneficiënt.

De wettelijke regeling van rechtspersonen gaat in de nabije toekomst veranderen met betrekking tot governance, tegenstrijdige belangen en aansprakelijkheid. Zie daarover § 6.4.

Wanneer goede doeleninstellingen een CBF-Keur, een CBF-Certificaat of een CBF-Verklaring van geen bezwaar hebben, zijn op hen de regels van het CBF van toepassing. Een CBF-Keur wordt voor een periode van drie jaren afgegeven. Jaarlijks worden er controles uitgeoefend door middel van een globale toets. Het CBF toetst op verschillende punten, waaronder bestuur, beleid, fondsenwerving, besteding van de middelen en verslaglegging en verantwoording. Het CBF hanteert hierbij strenge criteria. Ook beoordeelt het CBF of er sprake is van oneigenlijke belangverstrengeling binnen een fondsenwervende instelling. Hierbij acht het CBF invloed vanuit de loterij op de goede doeleninstelling toegestaan, mits het bestuur van de goede doeleninstelling onafhankelijk kan blijven functioneren. Een loterij zal immers willen controleren wat er met het door haar opgehaalde geld gebeurt. Enige invloed vanuit de goede doeleninstelling op de loterij – vanuit DOEN richting de NPL – acht het CBF ontoelaatbaar. Bij de toetsing van DOEN kijkt het CBF eveneens naar de verhouding tussen de NPL en DOEN. Het CBF vindt de verhouding tussen de NPL en DOEN niet problematisch, aangezien het bestuur van DOEN onafhankelijk van de NPL kan functioneren en zijn doelen in onafhankelijkheid kan nastreven. DOEN heeft dan ook het CBF-Keur.

Wij begrijpen dat DOEN eveneens voldoet aan de gedragscode Code Goed Bestuur voor Goede Doelen, die in opdracht van de Vereniging van Fondsenwervende Instellingen, brancheorganisatie van goede doelen, door de commissie Wijffels is opgesteld. Deze gedragscode stelt regels op het gebied van besturen, toezicht houden en verantwoording afleggen. De regels ten aanzien van tegenstrijdige belangen in deze gedragscode vinden hun weerslag in de statuten van DOEN.

5.2 Tussenconclusie

Uit onze onderzoeksbevindingen blijkt dat zowel in de organisatiestructuur als in de praktijk sprake is van verwevenheid tussen de Holding en de NPL enerzijds en DOEN anderzijds. Wij constateren echter dat alle hierboven genoemde (wettelijke) bepalingen invloed van een kansspelinstelling op een beneficiënt niet uitsluiten. Ook stellen zij geen regels ten aanzien van de onafhankelijkheid van het bestuur van een beneficiënt. Op basis van dit wettelijk kader zien wij geen problemen in de huidige organisatiestructuur en de inrichting daarvan in de praktijk van de Holding, de NPL en DOEN. Op grond van de door ons geconstateerde feiten en gezien het ontbreken

van een juridische grondslag daartoe, achten wij aanbevelingen die strekken tot wijziging van de organisatiestructuur en de huisvesting (zie § 4.3.6) dan ook disproportioneel.

6. *Risico's*

Uit het voorgaande blijkt dat zowel in de organisatiestructuur als in de praktijk sprake is van verwevenheid tussen de Holding en de NPL enerzijds en DOEN anderzijds. Deze verwevenheid is echter in juridisch opzicht niet ongeoorloofd. Wij zijn tijdens ons onderzoek niet gestuit op concrete problemen als gevolg van deze verwevenheid met de uitzondering van een conflict in 2004-2005 (zie § 4.3.2).

6.1 *Afbreukrisico*

Wel brengt deze verwevenheid zekere risico's met zich mee, ondanks het feit dat zowel de NPL als DOEN positief tegenover de huidige organisatiestructuur staan en hierin geen risico's zien. De verwevenheid tussen de Holding, de NPL en DOEN gaat immers met een afbreukrisico voor de Holding en de loterij gepaard. De NPL onderkent dat dit één van de redenen is geweest om DOEN los van de loterij te plaatsen. DOEN heeft als doel het ondersteunen van kleinere en nieuwe initiatieven en projecten. Aan het ondersteunen van dergelijke initiatieven en projecten zijn risico's verbonden. Niet altijd zullen deze activiteiten tot een goed einde komen. De twee vertegenwoordigers van de Holding en de NPL vormen echter nog altijd een onderdeel van het besluitvormingsproces door hun aanwezigheid bij en hun adviesrecht in de vergaderingen van de RvT van DOEN, waarin onder meer besloten wordt over participaties van DOEN en steekproefsgewijs enkele uitkeringsbesluiten van het bestuur van DOEN getoetst worden. Ook het feit dat de organisaties één pand en diverse voorzieningen delen, geeft de indruk dat zij nog altijd één organisatie vormen. Ondanks het feit dat DOEN als aparte stichting naast de loterij is geplaatst, bestaat de kans dat, gezien de nauwe betrokkenheid van de Holding en de NPL, mislukkingen bij participanten en overige begunstigden van DOEN afstralen op de Holding en de loterij. Dit kan het vertrouwen van de consument in de loterij schaden. Hoewel de NPL vanwege haar moverende redenen graag nauw verbonden blijft met DOEN, is hier een risico aan verbonden, waarvan de NPL zich zou moeten afvragen of zij dit wil lopen.

6.2 *Schaden van het vertrouwen van de consument*

Daarnaast bestaat er een risico dat het vertrouwen van de consument in de loterij geschaad wordt, wanneer leden van de betrokken entiteiten of personen waarmee deze leden een nauwe familie- of vergelijkbare band hebben, meerdere functies bij de Holding, de NPL, DOEN en/of een begunstigde van DOEN bekleden. Gezien de recente ophef rond Alpe d'Huzes en de gevolgen daarvan voor de betrokken goede doelen, is een dergelijk risico niet illusoir en dient dit niet onderschat te worden. Dit voorval heeft aangetoond dat de maatschappij zich wel degelijk bekommert om dergelijke misstanden. Er bestaan momenteel binnen de NPL en DOEN verschillende regelingen die een belangenverstrengeling tussen leden van en binnen de betrokken entiteiten moeten voorkomen. Deze regelingen worden zeer waardevol geacht en scheppen vertrouwen bij de consumenten in de loterij. Er bestaat momenteel echter geen regeling die een belangenverstrengeling tussen leden en/of hun familieleden van het bestuur en de RvC van de Holding en de NPL enerzijds en de begunstigden van DOEN anderzijds tegengaat, ondanks de materiële betrokkenheid van de Holding bij besluiten over participatievoorstellen bij DOEN. Ook is het in de huidige structuur mogelijk dat er familie- of vergelijkbare relaties

bestaan tussen enerzijds medewerkers van DOEN en anderzijds medewerkers van de Holding, de NPL of participanten en begunstigden van DOEN.

6.3 Beperken van de risico's

Ondanks het feit dat tot op heden niet van een verwezenlijking van bovengenoemde risico's is gebleken, is het van belang – en dan met name voor de loterij zelf – om deze risico's eveneens voor de toekomst tot een minimum te beperken. Het feit dat een dergelijk risico zich in het verleden nog niet heeft gerealiseerd, moet de betrokken partijen niet afwachtend maken. Het is van belang dat dergelijke risico's op voorhand beperkt worden.

6.4 Wet bestuur en toezicht rechtspersonen

Deze risico's moeten ook worden gezien in het licht van de toekomstige wetgeving. De minister van Veiligheid en Justitie heeft op 12 november 2013 in de Tweede Kamer een wetsvoorstel aangekondigd inzake bestuur en toezicht bij stichtingen en verenigingen.¹³ Hierin is een regeling opgenomen die ziet op tegenstrijdige belangen in de besluitvorming bij onder meer stichtingen, als ook op de aansprakelijkheid van bestuurders en toezichthouders van deze rechtspersonen. De wettelijke regels zullen gelden voor alle stichtingen, ongeacht of het private of semipublieke entiteiten zijn. Met het oog op deze naderende wet zijn maatregelen extra geboden.

6.5 Aanbevelingen tot beperking van de risico's

6.5.1 Uitbreiding bepalingen ter voorkoming van belangenverstrengeling

Om dit afbreukrisico en het risico van schending van het vertrouwen van de consument voor de toekomst te beperken, bevelen wij aan dat de Holding en de NPL een bepaling in hun statuten opnemen die belangenverstrengeling tussen de Holding en de NPL enerzijds en de participanten en overige begunstigden van DOEN anderzijds, uitsluit. Deze bepaling zou eveneens op familie- of vergelijkbare relaties tussen medewerkers van deze entiteiten moeten zien.

Daarnaast bevelen wij DOEN aan de reikwijdte van artikel 5 lid 4 en artikel 6 lid 2 van haar statuten uit te breiden. Wij bevelen aan deze bepalingen eveneens van toepassing te verklaren op personen met wie medewerkers van DOEN een nauwe familie- en vergelijkbare relatie hebben. Zodoende worden eveneens nauwe familie- of vergelijkbare relaties tussen medewerkers van DOEN enerzijds en medewerkers van de Holding, de NPL of van een entiteit waaraan de stichting de door haar ingezamelde gelden middellijk of onmiddellijk, geheel of gedeeltelijk afstaat, anderzijds, voorkomen.

6.5.2 Procedure ten aanzien van incidenten

Voorts achten wij het, gezien de risico's, van belang dat een regeling wordt getroffen om op voorhand vast te leggen hoe met eventuele toekomstige incidenten wordt omgegaan. Hierbij verstaan wij onder een incident elke situatie die het vertrouwen van de consument in de loterij kan schaden. Wij bevelen de Kansspelautoriteit aan een extra voorwaarde in de vergunning van de NPL op te nemen die de NPL

¹³ In februari 2014 is een voorontwerp van de nieuwe wettelijke regeling gepubliceerd op de website van het Ministerie van Veiligheid en Justitie.

verplicht tot het opstellen van procedures en maatregelen met betrekking tot de omgang met en vaststelling van incidenten. Hierbij moet de NPL eveneens verplicht worden de Kansspelautoriteit onverwijld omtrent dergelijke incidenten te informeren.

7. Aanbevelingen

Aanbeveling 1

Wij bevelen aan dat in de statuten van de Holding en de NPL bepalingen worden opgenomen die belangenverstrengeling uitsluiten tussen de Holding en de NPL enerzijds en de participanten en overige begunstigden van DOEN anderzijds. Deze bepalingen dienen eveneens te zien op familie- of vergelijkbare relaties tussen medewerkers van deze entiteiten.

De tekst van deze nieuwe statutaire bepalingen zou kunnen luiden:

Artikel 12a (nieuw) Statuten van de Holding:

Met het bestuurslidmaatschap is onverenigbaar de hoedanigheid van bestuurder, oprichter, aandeelhouder, commissaris, toezichthouder of werknemer van:

- a. een entiteit waaraan Stichting DOEN de door haar ingezamelde gelden middellijk of onmiddellijk, geheel of gedeeltelijk afstaat; en/of*
- b. een entiteit waarmee Stichting DOEN op structurele wijze op geld waardeerbare rechtshandelingen verricht. Hieronder vallen niet:*
 - 1. Stichting Aandelen Nationale Goede Doelen Loterijen;*
 - 2. Nationale Postcode Loterij N.V.;*
 - 3. VriendenLoterij N.V.; en/of*
 - 4. BankGiro Loterij N.V.*

Met een entiteit als bedoeld in dit artikel wordt gelijkgesteld een rechtspersoon of entiteit die statutair – direct of indirect – met Stichting DOEN is verbonden.

Tussen leden van het bestuur en de personen betrokken bij een entiteit zoals bedoeld onder a en b mogen geen nauwe familie- of vergelijkbare relaties bestaan, waaronder begrepen – maar niet beperkt tot – huwelijk, geregistreerd partnerschap of ongehuwd samenwonen en bloed- of aanverwantschap tot in de derde graad.

Een onverenigbaarheid als bedoeld in dit artikel of een relatie als bedoeld in dit artikel, is een grond voor ontslag.

Een bestuurslid met een relatie als bedoeld in dit artikel of ten aanzien waarvan zich een onverenigbaarheid als bedoeld in dit artikel voordoet, dient het bestuur hiervan onverwijld op de hoogte te stellen. Het bestuur informeert hieromtrent op de eerst mogelijke vergadering de Raad van Commissarissen.

Artikel 14 lid 10 (onderstrepingen zijn nieuw) Statuten van de Holding:

Commissaris kunnen niet zijn:

- a. personen in dienst van de vennootschap;*
- b. personen in dienst van een afhankelijke maatschappij als bedoeld in artikel 2:152 Burgerlijk Wetboek;*

- c. *directeuren en personen in dienst van een werknemersorganisatie welke pleegt betrokken te zijn bij de vaststelling van de arbeidsvoorwaarden van de onder a en b bedoelde personen;*
- d. *bestuurders, oprichters, aandeelhouders, toezichhouders of werknemers, inclusief nauwe familie- of vergelijkbare relaties met deze personen, van een entiteit waaraan Stichting DOEN de door haar ingezamelde gelden middellijk of onmiddellijk, geheel of gedeeltelijk afstaat; en/of*
- e. *bestuurders, oprichters, aandeelhouders, commissarissen, toezichhouders of werknemers, inclusief nauwe familie- of vergelijkbare relaties met deze personen, van een entiteit waarmee Stichting DOEN op structurele wijze op geld waardeerbare rechtshandelingen verricht. Hieronder vallen niet:*
 - 1. *Stichting Aandelen Nationale Goede Doelen Loterijen;*
 - 2. *Nationale Postcode Loterij N.V.;*
 - 3. *VriendenLoterij N.V.; en/of*
 - 4. *BankGiro Loterij N.V.*

Artikel 12a (nieuw) Statuten van de NPL:

Met het bestuurslidmaatschap is onverenigbaar de hoedanigheid van bestuurder, oprichter, aandeelhouder, toezichthouder of werknemer van:

- a. *een entiteit waaraan Stichting DOEN de door haar ingezamelde gelden middellijk of onmiddellijk, geheel of gedeeltelijk afstaat; en/of*
- b. *een entiteit waarmee Stichting DOEN op structurele wijze op geld waardeerbare rechtshandelingen verricht. Hieronder vallen niet:*
 - 1. *Stichting Aandelen Nationale Goede Doelen Loterijen;*
 - 2. *Holding Nationale Goede Doelen Loterijen N.V.;*
 - 3. *VriendenLoterij N.V.; en/of*
 - 4. *BankGiro Loterij N.V.*

Met een entiteit als bedoeld in dit artikel wordt gelijkgesteld een rechtspersoon of entiteit die statutair – direct of indirect – met Stichting DOEN is verbonden.

Tussen leden van het Bestuur en de personen betrokken bij een entiteit zoals bedoeld onder a en b mogen geen nauwe familie- of vergelijkbare relaties bestaan, waaronder begrepen – maar niet beperkt tot – huwelijk, geregistreerd partnerschap of ongehuwd samenwonen en bloed- of aanverwantschap tot in de derde graad.

Een onverenigbaarheid als bedoeld in dit artikel of een relatie als bedoeld in dit artikel, is een grond voor ontslag.

Een bestuurslid met een relatie als bedoeld in dit artikel of ten aanzien waarvan zich een onverenigbaarheid als bedoeld in dit artikel voordoet, dient het bestuur hiervan onverwijld op de hoogte te stellen. Het bestuur informeert

hieromtrent op de eerst mogelijke vergadering de algemene vergadering van aandeelhouders.

Aanbeveling 2

Wij bevelen aan dat de statuten van DOEN worden aangepast in die zin dat nauwe familie- en vergelijkbare relaties tussen enerzijds medewerkers van DOEN en anderzijds medewerkers van de Holding, de NPL, de loterijen of van een entiteit waaraan DOEN de ingezamelde gelden middellijk of onmiddellijk, geheel of gedeeltelijk afstaat, worden uitgesloten ter voorkoming van belangenverstrengeling (uitbreiding artikel 5 lid 4 en artikel 6 lid 2 van de statuten van DOEN).

De tekst van deze nieuwe statutaire bepalingen zou kunnen luiden:

Artikel 5 lid 5 Statuten van DOEN:

Het bepaalde in artikel 6 lid 3 is van overeenkomstige toepassing (...).

Artikel 6 lid 3 (onderstrepingen zijn nieuw) Statuten van DOEN:

Met het bestuurslidmaatschap is onverenigbaar de hoedanigheid van bestuurder, oprichter, aandeelhouder, commissaris, toezichthouder of werknemer van:

- a. een entiteit waaraan de stichting de door haar ingezamelde gelden middellijk of onmiddellijk, geheel of gedeeltelijk afstaat;*
- b. een entiteit waarmee de instelling op structurele wijze op geld waardeerbare rechtshandelingen verricht;*
- c. Stichting Aandelen Nationale Goede Doelen Loterijen;*
- d. Holding Nationale Goede Doelen Loterijen N.V.;*
- e. Nationale Postcode Loterij N.V.;*
- f. VriendenLoterij N.V.; en/of*
- g. BankGiro Loterij N.V.*

Met een entiteit zoals bedoeld in dit lid wordt gelijkgesteld een rechtspersoon of entiteit die statutair – direct of indirect – met de stichting is verbonden.

Tussen leden van het Bestuur en de personen betrokken bij een entiteit zoals bedoeld onder a tot en met g mogen geen nauwe familie- of vergelijkbare relaties bestaan, waaronder begrepen – maar niet beperkt tot – huwelijk, geregistreerd partnerschap of ongehuwd samenwonen en bloed- of aanverwantschap tot in de derde graad.

Een onverenigbaarheid als bedoeld in dit lid of een relatie als bedoeld in dit lid, is een grond voor ontslag.

Een bestuurslid met een relatie als bedoeld in dit lid of ten aanzien waarvan zich een onverenigbaarheid als bedoeld in dit lid voordoet, dient het Bestuur hiervan onverwijld op de hoogte te stellen. Het Bestuur informeert hieromtrent op de eerst mogelijke vergadering de Raad van Toezicht en de Raad van Commissarissen.

(...)

Aanbeveling 3

Wij bevelen de Kansspelautoriteit aan de volgende extra voorwaarde in de vergunning van de NPL op te nemen:

- de NPL stelt procedures en maatregelen op met betrekking tot de omgang met en vastlegging van incidenten. Hierbij wordt onder incident elke situatie die het vertrouwen van de consument in de loterij kan schaden, verstaan; en
- de NPL informeert de Kansspelautoriteit onverwijld omtrent dergelijke incidenten.

Deze rapportage bevat mogelijk bedrijfsvertrouwelijke gegevens. Openbaarmaking van deze rapportage leidt mogelijk tot onevenredige benadeling van de Kansspelautoriteit, de Holding Nationale Goede Doelen Loterijen N.V., de Nationale Postcode Loterij N.V. en/of Stichting DOEN, dan wel tot mogelijk onevenredige benadeling van andere vennootschappen betrokken bij de Kansspelautoriteit, de Holding Nationale Goede Doelen Loterijen N.V., de Nationale Postcode Loterij N.V. en/of Stichting DOEN als ook individuele (ex)werknemers van de Kansspelautoriteit, de Holding Nationale Goede Doelen Loterijen N.V., de Nationale Postcode Loterij N.V. en/of Stichting DOEN.

Allen & Overy LLP

Apollolaan 15, 1077 AB Amsterdam The Netherlands | Tel +31 (0)20 674 1000 | Fax +31 (0)20 674 1111 | www.allenoverly.com

In this document, **Allen & Overy** means Allen & Overy LLP and/or its affiliated undertakings. The term **partner** is used to refer to a member of Allen & Overy LLP or an employee or consultant with equivalent standing and qualifications or an individual with equivalent status in one of Allen & Overy LLP's affiliated undertakings.

Allen & Overy LLP or an affiliated undertaking has an office in each of: Abu Dhabi, Amsterdam, Antwerp, Athens (representative office), Bangkok, Beijing, Belfast, Bratislava, Brussels, Bucharest (associated office), Budapest, Casablanca, Doha, Dubai, Düsseldorf, Frankfurt, Hamburg, Hanoi, Ho Chi Minh City, Hong Kong, Istanbul, Jakarta (associated office), London, Luxembourg, Madrid, Mannheim, Milan, Moscow, Munich, New York, Paris, Perth, Prague, Riyadh (associated office), Rome, São Paulo, Shanghai, Singapore, Sydney, Tokyo, Warsaw, Washington, D.C.